

TANÁRI SEGÉDLET A KIMONDHATATLAN CÍMŰ RÉSZVÉTELI ELŐADÁSHOZ

Előadásunk a családon belül elszenvedett sérülésekről szól. Két fiatal lány történetén keresztül próbáltuk a fiatalokkal együtt mélyebben megérteni, mi történik, ha a fizikai erőszak, a manipulálás, a folyamatos kritizálás, a szeretetmegvonás, az agresszív, megalázó, lealacsonyító beszédmód egy családban mindennapossá válik.

Annak ellenére, hogy a Kimondhatatlan előadásnak szerves része a diákokkal folytatott közös gondolkodás, fontosnak gondoljuk, hogy a pedagógusok is beszélgessenek, gondolkodjanak tovább a történetről a fiatalokkal.

Ehhez szeretnénk ötleteket kínálni ebben a tanári segédletben. Nem egy teljes óravázlatot kínálunk, hanem kérdéseket, formákat, ötleteket, amelyek közül válogathat a pedagógus, illetve amelyet a csoport igénye, a rendelkezésre álló idő és saját érdeklődése szerint tovább alakíthat, fejleszthet.

TÉMÁK, KÉRDÉSEK BESZÉLGETÉSHEZ

A kérdések egész csoportos plenáris beszélgetés részeként is átbeszélhetőek, de akár kiscsoportokban is megvitathatóak – ha a diákoknak megszokott az ilyen önálló munka –, és ez esetben a kiscsoportos beszélgetés eredményeit oszthatják meg egymással.

A beszélgetés elindítására az alábbi kérdéseket javasoljuk:

- Ismerve a történetet, miért akarhatta megőrizni anonimitását a szerző?
- Ki számára és mi lehet a haszna egy ilyen történet elmesélésének, meghallgatásának?

A történettel kapcsolatban a következő kérdéseket javasoljuk:

A két lányról

- Miben hasonlított és miben különböztek a lányok egymástól, mint személyiségek?
- Miben hasonlított és miben különbözött a helyzetük?
- Ez a kettő hogy függ össze egymással?

Azt láttuk, hogy mi történt Zsuzsival közvetlenül azután, hogy hazahozták őket Portugáliából. De azt nem láttuk, hogy mi történt Katával.

- Szerintetek mi történt Katával közvetlenül a hazaérkezése után?

A 31 éves Zsuzsi ezt mondja: „Lassan kezdem megérteni, mit is jelentett ez a barátság: a túlélést! Ami akkor történt, mindkettőnk életét megmentette, mert reményt adott. Megmentettük egymást.”

- Hogy láttátok, hogyan mentették meg egymást?
- Katára hogyan hatott Zsuzsi a történet folyamán?

A fiatalok személyes véleményét vizsgáló kérdések:

- Miről szólt számotokra ez a történet?
- Bennetek milyen kérdések születtek a történet kapcsán?

Kérdések a színházi forma elemzéséhez:

- Melyek voltak szerintetek a legizgalmasabb részek?
- Melyek voltak unalmasabbak?
- Mitől vált valami izgalmasabbá vagy unalmasabbá számotokra?
- Mit tettek hozzá a történethez azok a részek, amikor ti is hozzászólhattatok a történethez, elmondhattátok a véleményeteket?

A kérdések természetesen lehetséges beszélgetési irányokat jeleznek, bátran fogalmazzák át őket a csoportnak megfelelően.

DRAMATIKUS FORMÁK A FELDOLGOZÁSHOZ

Zsuzsi és Kata barátsága – állókép

Kiscsoportokban készítsenek egy-egy állóképet arról, hogy milyenek látták a lányok barátságát, arra fókuszálva, hogy hogyan hatottak egymásra a lányok, ki mit kapott ettől a barátságtól. Az állóképeket a csoportok megoszthatják egymással.

Mi történt otthon – folyamatábra

A lányok elutaztak Portugáliába. Tizenhét napig voltak távol. Mi történt addig otthon? A diákok kiscsoportokban készíthetnek állóképsorozatot arról, hogyan reagált a helyzetre Zsuzsi anyja és apja (Magdus és Szilárd), illetve Kata apja és nevelőanyja (Gábor és Éva). Érdemes az első, a hetedik és a tizenhetedik napot megragadni (a tizenhetedik napon megkapják a hírt a rendőrségtől, hogy megtalálták Portugáliában a lányokat). Az állóképsorozat bemutatása után lehet beszélgetni arról, hogyan élték meg a szülők a lányok eltűnését.

Rémálom – jelenetalkotás

A lányokat sokszor gyötörték rémálmok. Bár Portugáliában szabadnak érezhették magukat, napközben felszabadultan mesélték a rémmeséjüket a turistáknak, éjszakánként viszont a rémálmok nem tűntek el. Azt láttuk, hogy a 10. nap után Kata haza akart menni, Zsuzsi viszont nem. Mit álmodhattak azon a 10. éjszakán? Mi lehetett Zsuzsi és Kata rémálma? Erről készíthetnek jeleneteket kiscsoportban a diákok. A rémálom lehetőséget az arra, hogy az általuk problémának látott dolgokat megjelenítsék. Az álmok ráadásul nagy szabadságot adnak, lehetnek túlzóak. A jelenetek bemutatása után lehet beszélgetni az álmokról.

Kata naplója – írás

Az előadásban Zsuzsi elmondta, hogy Kata 31 évesen sikeres operaénekes lett, sokat utazik a világban. De nem tudjuk, hogy mi történt vele ebben a 15 évben. Írjátok meg Kata naplóját! Írjatok meg 2-3 mondatot az 5 legfontosabb bejegyzésből ebből a 15 évből! A feladat egyénileg és kiscsoportokban is kiadható. A szövegeket a fiatalok megoszthatják egymással.

Miről írnatok ti színdarabot?

E.R.Zs. a Csokonai Színház drámapályázatára írta meg a Kimondhatatlant. A pályázati felhívásban az szerepelt, hogy olyan darabot írjanak az alkotók, amelyek a középiskolás korosztályhoz szólnak. Ti miről írnatok darabot egy hasonló pályázatra? Vagy milyen témáról készítenétek filmet vagy fotósorozatot? Mi az a téma, problémafelvetés, ami fontos a korosztályotok számára? A téma meghatározásán túl érdemes a formanyelvet, a stílust is kitalálniuk a fiataloknak. A feladat kiscsoportokban és egyénileg is kiadható. Az ötletek megosztása után át lehet beszélni, hogy miért tartják fontosnak a témát, és a formanyelvről való beszélgetés is izgalmas lehet számukra.

Nagyon örülnénk neki, ha megírnák nekünk, hogyha valamit megvalósítottak ezekből a formákból, vagy bármilyen más visszajelzésük van számukra az előadás, vagy a segédlet kapcsán.

Köszönettel: a KIMONDHATATLAN alkotói